

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 ft — kr. Negyedévre 1 ft 50 kr.
Félévre . . . 2 . 50 . . . Egy szám ára 12 kr.

Külföldön az év folyamán minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknek árlépcsős adatik.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: III. TIZED, BUDAI-UTCZA, 189. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-UTCZA, 186. SZ.

Bélyegdíj minden bevitelért 30 kr.

Ősz elején.

Jönnek a vándor madarak. Éppen olyan egyszerű, szerény, igénytelen képpel, mint mikor tavasszal a poros, fáradt, neki vedlett szegény fecske a jól ismert háztájékon beköszönt. Épp olyan fáradtak, porosak, neki vedlettek többnyire ezek is.

Az őszi fecskék, a kik fölkeresik a régi ereszt-alját, a színészek.

Nem csoda. Messze útról jönnek, nagy munkát végeztek ők is.

Mikor virágvasárnapján az első barka kitűri rügyét, ezek a fecskék akkor szedik-veszik sátorfájukat, s akkor kelnek útra. Bejárják fél vagy egész Magyarországot. Ha nagy csapatba verődtek össze, együtt se maradhatnak. Eloszlanak két-három felé. Mert a hova ők indulnak, ritka az ereszt alja, soknak nem akad helye.

Sorra veszik a felvidéki, délvidéki apró helységeket, a melyekben ritka a magyar szó, ismeretlen a nemzeti nyelv, sokszor a nemzeti érzés is.

Ilyen helyeken vernek fészket; egy hétre, kettőre.

Tovább nem bírják ki őket, s nem bírják ki ők se.

S ez alatt a kis idő alatt is küzdenek a közöny, a miveletlenség, sokszor a rosszakarat, ellenséges érzés ellen.

De küzdenek lankadatlanul. Küzdenek a nemzeti nyelv, a hazafi érzés szent nevében.

Magyar szót, magyar érzést hirdetnek, plántálnak és terjesztenek; és eljuttatják gyakran oda is, hova különben még soká nem hatna el.

Et semper aliquid haeret. Mindig megragad valami. Ha egyéb nem, egy jó nótá, egy jó adoma, egy-egy jó szó. S a milyen kevések látszik ez első pillanatra, épp oly soknak és messzehatónak lehet erjesztő csirgája.

Sohal a hazafiság nevével annyit vissza nem éltek, mint Magyarországon.

Volt idő, mikor drága és silány magyar posztót kellett vásárolni, vizonyos és rossz magyar verset kellett olvasni, — és dicsérni, csupa merő hazafiságból.

De ha valahol hivatkozni lehetett a nemzeti érzésre, ha valamire igénybe lehetett venni a közönséget hazafiságból: úgy a színészetnél lehetett és lehet még ma is.

A magyar színészet nemzeti missiót teljesít már egy évszázad óta, s azt teljesíti még ma is.

S midőn a nagy és gazdag magyar helységeket fölkeresi, joggal kérhet még ma is; kérhet a várostól, kérhet annak közönségétől. Kérhet pártfogást, kérhet támogatást, sőt kérhet segítséget is.

Nem az itteni megélésre. Hanem erő gyűjtésre, mely ne lankadjon el akkor, midőn nemzeti missiója teljesítésében még sokkal mostohább viszonyokkal kell megküzdenie.

De másfelől épp ez a missió, melynek szolgálatában állanak, nagy és nehéz terheket ró ők reájuk is. Be kell bizonyítaniok, hogy érdemeket e pártfogásra, melyet igényelnek, a segítségére, melyet tőlünk kérnek.

Be kell bizonyítaniok, hogy át vannak hatva az utánioktól, melynek napszamosai, nem hiányzik belőlük amaz erkölcsi komolyság, mely oly fényes ragyogja be amaz elődeik képét még ma is, kik pályájuk útjait, épp a nagy feladattól lelkesítve, egyengették.

Ilyen auspiciumok közt látjuk közeledni az ősz elejét, mikor a vándorfecskék újra beköszöntenek.

Kötelesség vár reájuk is, reánk is. Ha komoly törekvés, hivatott érzés, a kötelesség erős tudata vezeti őket, akkor csak jöjjenek.

S ha elérkeznek a régi fészkekhez, fogadják őket a gazda épp oly bensőszerűen, a milyennel fogadja tavasz nyíltán új életet, új pezsgést, új nyarat hirdető, eresztalji régi lakóját.

A mezei nyúl hasznossága és kártékonyossága.

A mezei nyúl nem csupán izletes húsa miatt, hanem más tekintetben is igen hasznos állat. — Hogy a nyúlpecsenye, különösen a süldő, többféle módon elkészítve, igen izletes, könnyen emészthető és tápláló, azt mindenki tudja. Sok inyenc az egészen fiatal süldők pecsenyéjének mindenféle elönyt ad, ámbar egy kitéjlett, a téli hónapokban lött nyúl húsa sokkal izletesebb, zamatosabb és táplálóbb. Nem valamennyi mezei nyúl húsa egyformán jó; e tekintetben nagy befolyást gyakorol a vidék, a hol a nyúl tartózkodik; a jobb vagy rosszabb minőségű táplálék a melyvel él; az éghajlat és az időjárás, a melyek behatása alatt növekszik. Így a hidegebb éghajlatú mezei nyulak húsa sokkal izletesebb, mint a melegebb éghajlat alattiaké, épp úgy a téli hideg hónapokban lött nyulak pecsenyéje sokkal izletesebb és táplálóbb, mint a melegebb hónapokban elejtett nyulaké. Mihelelyt a téli zord időre rá következik az enyhe időjárás, a nyúl-hús rögtön veszt izletességéből, zamatoságából és táperéből. Épp úgy nagy eltérés van az erdőn és mezőn élő nyulak húsa-íz között, nevezetesen, miután az előbbieket illatos erdei füvekkel táplálkoznak: húsuk sokkal izletesebb, mint a homok, tőzeg vagy lap vidéken felnevelt, vagy általában természetlen vidékekről származó nyulaké.

Már a régiek is, nevezetesen a görögök és rómaiak, igen nagyra becsülték a nyúl-húst. Martial mondja, hogy a négy lábú állatok között a mezei nyulnak van legizletesebb húsa. Vére a legedesebb és legizletesebbnek tartatik, nem így zsírja, mely élvezhetlen. Különbözik a nyúl a szabadban tenyészik, sohasem hizik el túlságosan, ellenben szeliditve házban telvevel, sokszor vesztélyben forog, hogy a zsírjába ful. A keletiek undorodnak a nyúl-hústól s annak élvezetét nekik Mohamed és Mózes tana tiltja.

A nyúlón a legizletesebb rész a csizmer, utána következik a hátsó czombok, a melyek süldőknél mindig elég porhanyósak és zamatosak, de a vén nyulaknál szívósak és szárazak; ezek után következik a nyúl-aprólék, a melyhez a fej, a nyak, a bordák, a lapoczkák, a máj, a szív és a lép tartoznak.

Különbözik tudvaleg az izlés igen különböző s így vannak a kik a nyúl-aprólékot elönyt adnak a többi rész felett. A nyúl-aprólék különben a francziák nemzeti eledele.

A viszonylag magas piaci ár, melyet a nagyobb városokban a nyúlért fizetni kell, a jól gondozott vadászterületeknek igen szép jövedelmet biztosít s így a mezei nyúl már pecsenyéje által jelentékeny hasznót hat.

Mert ámbar a kevésbé jómódúaknak nem igen, vagy csak ritkán telik arra, hogy asztalukon nyúl-pecsenyét lássanak, — de ha az a tömémentlen számú nyúl, melyet az ország minden vidékén évente lövetik, a konyháról, elmaradna e helyett a vagyonosabb osztálynak mást kellene asztalára hoznia s ezzel emelkednie a most talán olcsóbb tápanyagok ára; ezért a vadhús ha nem is közvetlenül, de közvetve bizonyosan javára van a szegényebb néposztály táplálkozási viszonyainak.

E mellett más, nemzetgazdaságilag fontos hasznát is hajt a nyúl. Így bőre, mely télen tömött szőrmevel fedett és leghasználatosabb, részben prémül, részben — a téli bőrökről — a szőr: kalapok, harisnyák, keztük, nadrágok s más rubadarak előállítására szolgál s így számos, különösen északvidéki országban, jelentékeny kereskedelmi cikket képez. De még a szőrmejétől megosztott bőrnek is nagy hasznát veszik a keztücsök, cipzések, szita-kötők és enyvtők; — de értékesíthető a bőr kikészítésénél és a kalapgyártásnál nyert hulladékok is, a melyek jó trágyaszert szolgáltatnak. A térdüzletig bőrében meghagyott hátsólabák mint porló-kéfék általában használatban vannak; ezeket használhatja a fizikus, ha nincs róka-farka, a dörzsvillamosság előállítására; az aranyműves az ezüst simitására és a fémek csiszolására; a könyvkötő, a bőrt keni velük a páccal és a tojáshébernyelével. A nyúl hátsó lábában található csontocskák, az úgynevezett szökőcsont, szükség esetén ár, pipatisztító stb. gyanánt használható.

A nyúlháj a hólyaghuzó-fasztromot helyettesítheti a fogtájánál, tekevény és a hátsó hátoldali izlet testek által keletkezett dagasztatónál.

Végül felemlítendő még a nyúl bőrei, a melyek mint vonalék és mint csaletek a ragadozó és kártékony vadak pusztításánál jelentékeny szerepet játszanak.

„Vadász Lap”.

IRODALOM.

„Az aradi Vértanúk Albuma, czímű illusztrált díszműre, melyet Arad sz. kir. város közönsége és az aradi „Kölcsy-Egyesület” megbízásából Varga Ot-

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA

Az ember utánzás hajlamaról.

(Folytatás és vége.)

Azonban épen e tünemény, hogy t. i. az ember utánzás képességét még akkor is megtartja, mikor érkein kívül szellemi képességei fölött nem rendelkezik: egyik fő tényezője lett annak, hogy az ember az állatok fölé oly magasra emelkedett. És ez természetes is; mert az ember utánzás képességéből származott a jelekkel való néma-beszéd, ebből fejlődött lassankint a szóbeszéd, a képzőművészetek, az izlés és a szokások, mert az ember mindig azt utánozta, ami neki tetszett. Az utánzás képességnek közszóhatóját a divatot, a társadalmi formákat oly sok különféleséggel; ezekből származott a becsövagy, t. i. hogy oly tiszteletben és becsülésben részesüljünk, mint a legelső emberek; ha ezt nem érhetjük el belső értékünkönél fogva; mutogatjuk legalább külsőleg. Az eszmék, melyeket a szem és kéz közvetítésével nyerünk, elfogadjuk szívünket, mint gyönyörök, vagy mint fájalmak; erre felébred bennünk a vágy ezek utánzására, mely folytonos törekvéssel megalkotta a művészetet, nyelvet, szokást.

Sőt még az irást is: az emberi művelődés e hatalmas eszközét is az utánzásnak köszönjük, mert a betűírás a képrásból származott. Darwin azt mondja, hogy az

utánzó művészetek az emberiség ifjúkorában nagyobb szerepet játszottak, mint később, amit a régi indusok, egyiptomiak templomainak, palotáinak művészi faldíszei és festményei bizonyítanak.

Hogy az utánzás hajlam mily jótékony hatással van az ember műveltségére, erre már Darwin is figyelmesen tett bennünket azt állítván, hogy azon állatok, melyek legjobban képesek utánozni, a legtanulmányosabbak; és a ki valaha majom színházban volt, igazolni fogja ezt. Ez állítás ellen a kutyák és a ló tanulmányosságát lehetne ellenvetésül felhozni, a mennyiben kellő dresszura nélkül semmi nyomát sem mutatják az utánzás hajlandóságának. De itt két körülményről nem szabad megfeledkeznünk: 1) hogy ezen állatoknak nincsenek szabadon mozgatható karjaik, sem hajlítható hangjuk, hogy az ember cselekvéseit híven utánozzák és e miatt nehezebben is tanulnak, mint a majom, habár több türelmük van és jobban engedelmeskednek is, mint a majom. De a dresszuránál a fődolog, hogy az állatnak hasznosmását mutassuk be, mint utánzó mintaképet. Hogy olyan állatok is utánozzák egymást, melyeknek utánzás képessége nekünk fel sem tűnik, bizonyítják ezt azon állatok, melyek társaságban élnek, például az égő istállóba rohannak, ha a vezető úri, a kolompot ezt teszi, mert mindegyik első akar lenni, mint a vezetőjük. Ha az állatok figyelmesnek tettenek arra, hogy nekik az embert utánozniok kell, ebben nagy figyelmet és kitarást fejtenek ki: így pl. a cirikusbeli lovak utánozzák tanítójuk járását;

ez utánzás hajlam azonban az alsófokú állatokra nem terjed ki.

Hogy az utánzás hajlam mennyire könnyíti a tanulást: e tekintetben meg kell jegyeznünk, hogy az ember abban a korban a legtanulmányosabb, mikor az utánzás hajlam benne legkevésbébbre e nyomon. De ez csak azon ügyességekre vonatkozik, melyek az értelmet nem vesztik igénybe, ilyenek például a nyelvek; innen van, hogy a 4—5 éves gyermekek könyebben tanulnak meg valami nyelvet, mint a 8—10 évesek meg a szellemes, hogy e fokon az öntudatos gondolkodásról és itéletéről szó sem lehet.

Hogy az ember utánzás képességéből fejlődött a beszéd is, bizonyítják ezt azon szók, melyek egyes állatokat és cselekvéseket hangjuk és természetük szerint neveznek meg; ilyenek a kakuk, pity-palaty, piszög, sziszög, racsosol, dörmöböl, bög, nyöszörög, menydörög stb.

Végül emlékezzünk meg azon előnyökről és hátrányokról, melyet az ember az utánzás képességének köszönhet. Miután e hajlam legerősebben a fiataloknál nyilvánlik: innen magyarítható meg az a sok rossz, illetlen szokás, melylyel a fiatalok úgy magunknak, mint környezetüknek sok bajt és gondot okoznak. A becsövagyval összekötött utánzás hajlamból kezd a fiatalásg titokban dohánnyozni, a gavalléri játszsani, az intézetbeli kisasszonyka pipérézi magát, megantun affektálni és minél elérhetősebb ábrándokkal tölti el szívesekjét: annál jobban tetszik és tetszeleg — önmagának. De

hát nem is csoda, hisz a nagyokhoz jár iskolába, tőlük tanulja és látja naponként a nagyzás, a divat hőbortait. Pedig mindnyájan tudjuk, hogy a divatvilág minisztere a szabó, oly szörny, mely, mint Saturnus, csupa divatból felfalja a gyermekeket, sok embernek még több sohajába és a divathősöknek álmatlanságba kerül. Nem is ok nélkül mondatja Lessing Galotti Emilával: Perlen bedeuten Tränen. — t. i. a gyönyörök könyektel jelennek. de fordítva is áll: hogy könyek sokszor hullanak olyan gyönyörökért, melyeket a férj nem akar megvenni; de az áramlattal üzni kell!

Mert hát rövid is az élet! Fel kell használni. Az ilyenek azután természetesen nem érnek rá otthoni dolgait elvégzésére, mert csupa majmolásból a közügynek szentelik munkásságukat, még ha nő is, kik ha fáradtan hazajönnek, egy szellemes ír szavai szerint így szállalnak meg: Ó mélyen tisztelt konyha, sziveskedjék nekem egy rostélyost sütni, de hamar ám, mert gyűlésbe kell mennem! Vagy a zongorához járulva, ezt így aposztrofálják: O te búvós szekrény, árszadd ki mennyei hangjaidat! De ez csak ott történik, hol a műveltség nem valódi, hanem csak kendőzött, mely alatt üres szív dobog és még talán őrésbe fejt bojtang. Ha pedig a fiatalás az utánzás mániá által teremtett ideálját el nem érheti, úgy segít magán, hogy eldobja magától az életet a majmoló, nagyzó társadalom kedvéért. Régi és szent igazság volt és marad is, hogy egy bolond százat csinál.

E hajlam annál veszedelmesebb, ha be-

tó szerkeszt, a következő előzetési felhívást vettük:

„Nagy szerencsétlenség a háború győzete, legyőzötté egyaránt: évtizedek szorgalmának gyümölcsét emésztí föl, virágzó tájakat sivatagga változtat, bennük tesz munkábról kezeket, halottakkal tölti meg a temetőket és árva, özvegyek jával az országokat. De ha ez a szerencsétlenség ránk zúdul, ha a minden jókakat és erőfeszítést dacára föl nem tartózkodhat, ha az egyéni boldogulásunkra, nemzeti létünkre tör: akkor annak ellene állni kötelesség! Ez dicsőség, örök hála azoknak, kik a veszával szemben helytállnak, küzdenek, szenvednek, meghalnak.

Ily érzelmekkel tekintni nemzetünk az aradi vértanúkat és bennök százaikat, ezeket, kik dicsőséggel gyászal teli szabadságharcunk végig küzdötték és a kiknek küzdelme kivívta, és halála megszentelte azokat a 48-iki törvényeket, melyek alapján mi, boldogabb kor gyermekei, állunk. A róluk való megemlékezés nem a háború és torradalom glóriaköze; szenvedések elmondása nem a begehédi sebek! Életükből, szenvedéseikből, megdicsőülésekből hazaszeretet és törvénytisztelet tanulunk, hisz nem a martyromság eszközei, a melylyel, hanem az eszme, a miért meghaltak: a szent.

E meggyőződés emeltette a nemzet közadakozásából a 13 vértanú emléksoborát Arad Szabadságharcról; ugyanez ösztözte Arad város közönségét és helybeli „Kölcei Egyesület”-et a 13 vértanú szobrának leleplezése alkalmából oly műnek kibocsátására, melyek képesen széles és hazában is osztozhatassanak ünnepeinkben, kik körülményeiknél fogva itt jelen nem lehetnek.

Az Aradi Vértanúk Albuma méltó akar lenni nagy tárgyához, méltó a kegyelet és hazai művészetünk legszebb alkotásához, melyet megismert és méltó akar lenni Arad sz. kir. városához, mely a művet kibocsátja. Együttal az alkalmasságot föllelmezve: maradáno beszere tör, hogy miként tárgya, akként a mű is az igaz hazaszeretet ébresztje, táplálja lehessen.

Az Aradi Vértanúk Albuma könyved, tárczaserű modorban, de historiai hűséggel mondja el mindazt, mi ez eszembőben minden magyar embert kell, hogy érdekeljen. Elmondja, hogy miért is volt a küzdelem, mely minden gyászos vége dacára mai, jobb jelenünknek alapja; azután jellemző vonásokban bemutatja a szabadságharcot és annak nyomában szereplési epizódokat a 13 vértanút. Ez a műnek első része; A küzdelem.

A második részben ismertette a világiosi gyűverlettel, után a Vértanúk tragédiája, továbbá azok a szomorú idők, melyek 49-re következtek és 67-ig tartott. Ez a rész Golgotha címzet visel.

A harmadik rész az Apotheosis. Ebben el van mondva, hogy miképp keletkeztek, miképp tartatnak meg amaz ünnepek, mikkel Arad október 6-át évenként ünnepli; elmondva, hogy a kegyelet a kivégzés helyét miképp tartotta emlékeztetésben és miképp jelölte meg. Ezeket követi a szobor leírása és a szobor története, a szobor leírása és Aradnak, mint a vértanúság színhelyének és a fővárosig haza egy részének bemutatása. Végül mindezeket bezárja annak demonstrálása, hogy vallás, nemzeti külföldiség nélkül edes mindnyájunké e háza.

annak gyász, dicsősége egyaránt és hogy nemcsak a történeti multon, nemcsak a létezésnek, hanem a legmagasabb emberi érdekek alapján nyugosk és közös hazában a magyar fajnak hegemoniája. Közbe-közbe egyegy jeles írótló származó, a tárgyhoz alkalmazkodó költemény teszi változatossá; magát az egész művet pedig a Petőfi-Társaságnak és ezéira kitűzött és koszorúzott ódája nyitja meg. A szöveget lehetőleg egykoron, egyben-másban szereplők, jó tollak írják: Palágyi, Dr. Marczali, Klapka, Vendrei (Aschermann), Kápolnai, Degré, Dr. Márki, Vadnai, Iványi, Irányi, Szana, Coucha, Lukácsy, Barabás, Tiszti, Parecz stb.

Az Aradi Vértanúk Albumának szövegét 40-nél több, csupa eredeti kép, rajz illusztrálja. Legtöbb disze Zichy Mihálynak két hatalmas compositója: a Mult és a Jelen; ott a két nagy hatalmaság által lenyűgözött Magyarország megdöbbentő tragédiája, emitt a törvény és jog alapján újra fölemelkedő Magyarország... a mint az ég Isteneire hivatkozik, hogy igazza volt abban a szörnyű tusában. A művészi ihlet és a lángoló hazaszeretet tán sohasem adott a világhírű művész rajzonak több bübajt, több varázst, mint e két alkotásában; szédítő gondolatok özöne és egész történet van bennök. — Zichy rajzai mellett Mannheimer G., Benczur B., Papp, Jendrassik és más hazai művészek képei díszítik az albumot a m. kir. festészeti mesteriskola köréből. A képeken kívül hozni fog több faemléket Kossuthtól, a vértanúk utolsó leveleiből. Bohusé világiosi Naplójából; bemutatja a szobrot és annak részleteit jó fotográfus fölvételekben, nemkülönben a szobran forgó helyeket eredeti térképeken. A képek sokszorosítása Angerer és Guschlnek és tekintetben világhírű műintézetben történik; a nyomdai kiállítást a Franklin-Társulat végezi.

KÜLÖNFÉLEK.

— A közigazgatási bizottság f. szept. hó 13-án Lestár Péter polgármester úr előnölké alatt tartott r. havi üléséből a következő közérdeklő adatokat közöljük: A polgármesteri jelentés szerint a város házi pénztárának forgalma aug. hónap következő volt: 1) a háztartási alapnál bevétel 49,579 frt 86 kr., kiadás 33,262 frt 36 kr., 2) az iskola alapnál, bevétel 19,481 frt 32 kr., kiadás 12,089 frt 63 kr.; 3) a kóút alapnál, bevétel 4,233 frt 49 kr., kiadás 789 frt 55 kr.; 4) a közmunka alapnál bevétel 5,703 frt 14 kr., kiadás 1,768 frt 81 kr.; 5) a tisztviselői nyugdíj alapnál: bevétel 1,260 frt 44 kr., kiadás 887 frt 63 kr.; 6) a kórház alapnál bevétel 2,850 frt 04 kr., kiadás 220 frt 68 kr.; 7) a városház alapnál, bevétel 10,957 frt 78 kr., kiadás 62 frt 20 kr.; 8) a szentkirályi erdő alapnál, bevétel 7,825 frt 57 kr., kiadás 1,358 frt 32 kr.; 9) a esatornázási alapnál, bevétel 252 frt 92 kr., kiadás 97 frt 57 kr.; 10) a szabályozási alapnál bevétel 814 frt 37 kr., kiadás 348 frt 74 kr. A városi adópengzár augusztus hónap bevett összesen 47,626 frt 28 kr. A közbiztonság állapota következő volt: a személybiztonság megtámadva nem volt; a közbiztonságot illetőleg, belterületen két-, külterületen négy lopási eset történt; négy esetben a tolvajok kiphatoltattak s a fenyítő bíróságnak átadattak, a részben

kemenzében meg van elégedve. Ez elégtelenség már zsenge korunkban kezdődik. Irigyeljük a gyermekek boldogságát, ók meg alig várják, hogy megszűnjének gyermek lenni; az éltebb irigly a ifjúság örömeit, az ifjú irigly a férfi biztos helyzetét, tekintélyét. Ha pedig elér, úgy van vele, mint az útas a gyönyörű vidékkel, mely a távolból ellenállhatatlan vonja magához, de közelből elveszti varázását. Az anyák szeretetének visszalágyosodni, a leányok férjhez menni, háziaszonyoknál. A beteg milliómos irigly a egészséges szegényt és így megy ez tovább. Ily szunnyadó gondolatokat nem szabad erőszakosan felébesztetni, ez oly parancs, mely ellen a mi társadalmunk nagyon sokat vét és talán ő az oka, hogy az öngyilkosságok és bizonyos büntettek oly sokszor ismétlődnek. A gonosz-vevőkkel szemben még azt a nagy hibát követjük el, hogy őket napi érdekeink köztöjtjává tesszük, arcképeiket, életrajzaikat áruljuk és olvassuk, és így mintegy jutalmat tűzünk ki arra, hogy ki tud ennél különbet elkövetni. Mintegy kísértetbe akarjuk hozni azokat, kik életuntak és hányan vannak ilyenek, kik eldobják maguktól az életet, de annak utolsó pillanatában valami borzasztó dolgot elkövetnek, hogy így nevék szerepeljen, azt a kívánsó, gondolkozni nem tudó tömeg liderez dicsőfénye környezze, különben pedig, ha mint egyszerű becsületes emberek halnak meg, senki sem törődik velük.

A régi görögökről azt mondják, hogy soha sem ejtették ki annak a haszontalan

megkerült tárgyak pedig a tulajdonosoknak kiszolgáltattak. A budapestvidéki kir. pénzügyigazgatóság jelentése szerint a t. évi aug. hó végéig esedékes volt 263,883 frt 43 kr. egyenes államadó, erre beírtott teltett aug. végéig 161,421 frt 97 $\frac{1}{2}$ kr. s így hátralékban maradt 102,461 frt 45 $\frac{1}{2}$ kr.; a mely eredmény a mult év ugyan-zenes szakában elért eredményénél 8,818 frt 31 krral kedvezőlenebb. A tisztí főorvos jelentése szerint az egészségi állapot ezen hónapban, hasonlóan az előző havivhoz, tekintettel a magas halálozási számarányra, kedvezőtlen volt. A nagyobb halandóságot ezen hónapban a 3 éven aluli gyermekek közt nagyszámban előfordult bélhurut és vérhas okozta. Fertőző kórok nem észleltek. A városi kórházban ápolottott 23 férfi és 12 nő, összesen 35 beteg; ezek közül gyógyult 12, javult 2, gyógyulatlanul távozt 1; halálessel nem fordult elő. A városi szegényházban tartózkodó szegények száma aug. végén 79, a házon kívül élelmezettek pedig 104 volt.

— Szegedi vendégek Kecskeméten. A szegedi gazdasági egyesület nagyja, néhány félegyházi és dorozsmai vendéggel mult vasárnap átrándult városunkba az állami „Miklós” szállótelep megtekintése végett. A husz tagból álló társaságot, melyet Bokor Pál, gazd. egyesületi titkár vezetett, a vasúti indóháznál Horváth Dóme, a gazd. egyesület elnöke, továbbá Koritsánszky János, a telep igazgatója és több gazd. egyesületi tag fogadta. A kölcsönös megleghány üdvözlések után a szegediek a kecskemétiakkal együtt kocsikra ültek és az állomásról egyenesen a szállótelepre hajtottak, hol d. u. 1 óráig időztek, mindent behatóan megtekintve. A tanulmányi kirándulást a Beretvás fogadóban bankett követte, melyet a gazd. egyesület rendezett vendégeinek. A bankett, mint a „Szegedi Híradó” írja „épp oly kedélyes volt, minő szívesen a szegediek fogadtatása. Gazdánk még most is tennen dicsekesznek a kecskeméti előzékeny s őszinte barátságával, meg számtalan szívességekkel, mikkel, a szegediek annyira elhalmozták, hogy ezek tanulmányútra egészen úgy tűnt föl, mint egy őszinte barátokozása az Alföld két nagy magyar városának, Szegednek és Kecskemének. A banketten is minden tőst ennek a kölcsönös vonzódásnak volt kifejezője. A szegediek nevében Bokor Pál mondott magvas beszédet, melyben megköszönte a kecskeméti meleg fogadását s Horváth Dóme elnökre írt poharát. A rövid tőstzra a kecskeméti részéről Horváth Dóme választ, rokonszenven a szegediek iránt s szeretettel a szomszéd nagy magyar város, Szeged irányában, melynek fővárosának minden kecskemétinek őszinte örömeire szolgál. — A szegediek még az nap az esti vonattal utaztak vissza.

— Véglegesítés. A vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter Dr. Perényi József és Seemann Kálmán, helybeli áll. főreáliskolai rendes tanárokat ezen állásukban véglegesen megerősítette. Véglegesítésüköz fogadják jó kívánatainkat!

— A helybeli függetlenségi pártban uralkodó, oly sokszor hangzottott teljes egyetértésről, illetőleg a párt házi bajáról az „E-s” a következőket írja: „A kecskeméti függetlenségi és 48-as párt vezérbizottságának tagja és a 48-as pártörök elnöke Kovács Pál dr. jogtanár lemondott és egyszersmind kilépett a „Kecskemét” szer-

kesztőségéből, a melynek Horváth Ádám a felelős szerkesztője. Lemondása szoros országgyűlésben van az Ugron Gábor országgyűlés által megindított mozgalmakkal, s annak közvetlen oka az, hogy a vezérbizottság egyhangúlag elvetette Kovács Pál indítványát, mely meg prononcirozottabb állástoglalás lett volna Ugron mellett s nyilatkozat a Nagy-Körösön történtek ellen. Kovács Pál indítványt terjesztett elő, azon indoklással, hogy minden eddigi eljárásában az a tudat vezette, hogy Horváth Ádám Ugron Gáborral minden kérdésben szolidáris. Utasítsa vissza a párt jegyzőkönyvi határozattal a nagy-körösi beszámolón és banketten a kecskeméti függetlenségi és 48-as párt vezértagjaira szórt rágalmatokat. Jelentse ki a függetlenségi és 48-as párt vezérbizottsága, hogy Nagy Imre és társai nem voltak jogosultak a kecskeméti párt nevében Nagy-Körösön nyilatkozni. Erre Horváth Ádám képviselő szólt, kérvén Kovács Pál indítványának a napirendről való letételét, mert először is ő kijelenti, hogy Ugron Gáborral ő szolidaritást nem vállal, eljárását helyteleníti. Álláspontját e kérdésben októberben az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt határozata után fogja a választók előtt kifejteni. Másodszer kéri a levételt abból az okból, mert tőstzokra jegyzőkönyvi határozattal nem szoktak válaszolni. Rendezzen lakomát, majd akkor lehet válaszolni a nagy-körösi polarközönsökre. Végül kéri abból az okból a melőzést, mert Nagy Imre a pártnak tagja sem lévén, a párttagok nevében nem is nyilatkozhatott. Erre szavazásra került a dolog, a vezérbizottság tagjai Szappanos István elnökkel együtt Kovács Pál indítványát egyhangúlag elvetették. Kovács Pál vezérbizottsági elnök ennek következtében adta be lemondását s jelentette ki kilépését a „Kecskemét” belmunkatársai sorából. — E közleménnyel szemben Dr. Kovács Pál a tegnap „E-s”-t annak konstatálására kérte fel, hogy a helybeli függetlenségi és 48-as pártban elfoglalt semminemű állásáról sem közzöln le. — Ebből tehát azt lehetne következtetni, hogy a kecskeméti függetlenségi pártban teljes az egyetértés és a harmonia; de sajnos, hogy ezt nagyon sokan nem akarják elhinni.

— Különlegességi trafik. Évekig tartó vajudás és meg több kérvényezés után végre megadta a pénzügyminiszter Fejér István, nagytőzsdé tulajdonosnak az engedélyt a specialitász trafikra, melyet pár hét múlva be fog rendezni. E hírek a szivar gurma- nok bizonyosan csak örülni fognak, mert szivarkezelésükhez ezúttal nem kell a fővárosból beszerezniük.

— A helybeli reform. főgimnázium Ifjúsági szépirodalmi önképzőköre a t. hó 14-én tartott gyűlésen következőleg alakult meg: elnök, Csiky Imre VIII. o. t.; alelnök, Burdász Rezső VIII. o. t.; jegyzők: Szabó Győző VIII. és Főző Sándor VII. o. t.; titkár, Katona Ernő VIII. o. t.; pénztárnok: Szabó Pál VIII. o. t.; bizottsági tagok: Magyar Ernő, Kressák Pál VIII. o. t., Tóth Elek és Lukács Károly VII. o. tanulók.

— Képviselői beszámoló. Ily czim alatt jelent meg lapunk mult számban egy újdonság, a félegyházi és nagy-körösi beszámólóról. Ez újdonságban tervedésből azt közöltük, hogy Körösön Nagy Imre úr a kecskeméti függetlenségi párt nevében beszélt és tiltakozott az ellen, hogy Ugronnak a helybeli függetlenségi párt egyhangúlag szavazott bizalmat. Helyreigazítottuk az újdonságunkat azzal, hogy Nagy Imre úrnak, a „Kecskemét és Vidéke” lapjában a tárgyra vonatkozó nyilatkozatából a következőket közöljük: „Hogy a sötétségben való tapogatózásnak és rossz-hiszemű találgatásoknak egyszer és mindenkorra elejét vegyem, szükségesnek tartom elmondani a következőket. Mint sok más kecskeméti polgárok, úgy én is áttentem Nagy Körösré, meghallgattam Eötvös Károly beszámoló beszédét. Ott létem alatt meghívattam körösi ismerőseim és barátaim által a cizra kertben tartandó estélyre, s e meghívást elfogadva, ott meg is jelentem. A vacsora alatt sok szép szónoklat mondatott a jelenvolt képviselő által, s e szónoklatok keserűsége, éle, mind Kecskemét ellen irányult. Különösen Herman Ottó és Hentaller Lajos képviselőké csipkedtek meg bennünket azon cselekedetért, hogy „Ugron pártbontó törekvéseit szankcionáljuk”. Én tudva azt, hogy a 48-as elveket valló kecskeméti polgárság, a maga összeszégében, nemcsak nem szankcionálta Ugron programját, de tudomással sem bír arról, hogy ezt a függetlenségipárt vezérbizottsága tette; s tudva azt, hogy a vezérbizottság ily fontos elvi jelentőségű tényleges eszközölésére mandátummal nem bír; s tudva végre azt, hogy ezek folytán a mi jó népünk méltatlan vádakkal illetetik: felláttam, és nem a függetlenségipárt nevében, hanem saját nevemben és felelősségemre beszéltém és kijelentettem, hogy Kecskemét város 48-as érzelmű pol-

teges állapotokat terjeszt és szellemileg méltélyez meg úgy egyeseket, mint társadalmakat. Ilyen volt Plutarch elbeszélése szerint Miletben az öngyilkosság mánia a leányok közt, hol egész leánysergeg egyik a másik után akasztotta tel magát; nem használtak a szülők könyvei, még kevesebbet a hatóság előntézkedései; mert az örök éberséget mindig ki tudták jatsani. Végre a város egy okos ember tanácsára azt a határozatot hozta, hogy a jövőben minden felakasztott leányok holtteste metzelendő hordoztassék körül a piacon; e határozat és a szeméremre való föllebbezés az öngyilkossági mániának véget vett. Ehhez hasonló rendszabály szerint nálunk sem volt szabad régebben az öngyilkosokat a temetőbe eltemetni.

Mily másképpen alakult azóta a viszonyok a mai tulhajtott humanizmus mellett. A helyett, hogy az ördögöt ne tessenék a fatra, mai napig mohó étvágyval vesszük be úgy az öngyilkosságok találokony mód-szerit, mint a törvénytiszti tárgyalások minden pikáns, érdekes részletét és szinte köszönettel adozunk e szerencsétlenségnek, hogy oly érdekes olvasmányra szolgáltatott alkalmat. Pedig ez nem jól van, mert az ily hőkés tettenek utánazására a gyengébbek hajlandók, kik azt kérdik önmaguktól: nem tudnál-e hasonlót eszelekedni, hátha téged is megbámulnának? És kit nem fogott el leg-alább egyszer is életében bizonyos belső sötét titkos ósztón vagy hajlam egy örvény szélénél? Mert vajmi kevés ember az, ki azt mondhatja magáról, hogy az élet e tüz-

embernek a nevé, ki csak azért, hogy híressé tegye magát, az ephesusi Diana templomot felgyújtotta. Mi pedig az ellenkezőt tesszük, mert a rossz példa ép úgy talál utánzókra, mint a jó, talán még többre.

E rövid elmefuttatással vázoltam azon előnyöket, és hátrányokat, melyeket az ember a természetből öröklött utánási képességének köszönhet. Az eszmék, melyeket a szemem és kezem keresztül nyertünk, leghamarább foglalják el szívünket, ekkor ébred tel az utánási képesség és nyugtalanul dolgozza, megteremt a nyelvet, művészetet és tudományt, mely nélkül az ember egy márványkőhöz hasonlít, melyet az anyaföldben kéreg föld, gyökerek, növények környeznek, csak a művészet keze varázsol belőle Venust vagy Apollót.

Minél műveltebb valaki, annál több felszégéget és visszasságot képes felfedezni a társadalomban, de valódi művelt ember az, ki a dolgokat, a felszégégeket értékké te tudja szállítani és minél kevesebb föltté nevet. Azt mondják, hogy a szerelm és a szegénységet nem lehet elrejtetni, de van még egy dolog, ami még nehezebben elrejtethető: ez pedig az ember műveltségi foka, még ha az a lelki szegénységben is nyilvánul. Ennek ellenkezője az öntudatos gondolkodás, eszelekvés és munkásság alapján a műveltség, mely az ember utánási hajlamát teljesen hátrébe szorítja, az embert emberre teszi, hogy mint a teremtés koronája elfoglalja azt a helyet, mely őt úgy teszi, mint szellemi felsőségénél fogva megilleti.

Habina János.

gárságát nem illetheti vád, mert az a kecskeméti nép, a melyik érett megfontoltságának és elveivel való ragaszkodásának, már a múltban annyi jelét adta, nem tártotta el a 48-as elvekét és nem is fog eltartódnai sem Ugron, sem semmiféle potentát kedvéért. Kijelentem, hogy a választó nép nem tud semmit a vezérbizottság bizalmi nyilatkozatáról, tehát azért az nem is felesél. Azt tette egyedül a vezérbizottság. Végre azon véleményemnek adtam kifejezést, hogy ha meggyőződik a kecskeméti nép a vezérbizottság tettének helytelenségéről, talál módot arra, hogy számádsra vonja, esetleg úti-laput kössön a talpa alá! Ez volt beszédem tónusa, s mondhatom, hogy az általános örömet és lelkesedést idézett elő. Aki ezzel ellenkezett ir, vagy beszél, az nem mond igazat.

— **Árverés.** A városi zálogintézetnél f. hó 15-én megtartott árverésen, dacára az izz. ünnepeknek, oly nagy volt a vételkedés és a licitáció iránti érdeklődés, hogy az árverésre kitűzött tárgyak mind elkeltek.

— **Köszönetnyilvánítás.** Reiner Károly kereskedő és Diós István építő urak, az első 5, az utóbbi 1 fírtolt voltak szívesek adományozni a reáliskolai szegény sorsú tanulókat segítő egyesületnek. Köszönetet mond érte a főreáliskolai tanár testület.

— **Halalos ítélet.** A kuria t. hó 17-én tárgyalta Papp Imre, nagy kőrösi rablógylkos bűnperét. Papp Imre múlt évi november hó 30-án meggyilkolta 81 éves szomszédját Búz Sándort és annak 76 éves gazdasszonyát Duli Erzsébetet és a meggyilkoltak lakásán talált pénzt elrabolta. A helybeli kir. törvényszék f. évi márczius hó 8-án tartott fenytött végtérítványa Papp Imrét kötéthalálra ítélte, mely büntetést a kir. tábla és most a kuria is helybenhagyta.

— **A helyi főreáliskolába** beiratkozott 169 tanuló, s-ezal több, mint a múlt évben. Kecskeméti születésű 76, vidéki 93, Róm kath. 79, izraelita 57, ev. ref. 20, gör. kel. 11, ev. ág. 2. Magyar nyelvű 116, német 42, román 9, szerb 2.

— **Az izraeliták útjeve.** F. hó 15-én vette kezdetét az úgynevezett Ros-Hásonó ünneppel a zsidó idő számítás szerint az 5651-ik év. Az évtorduló alkalmából Dr. Bárány József, az új főrabbi lendülettel, megható beszédet tartott híveinek a nap fontosságáról.

— **A m. k. posta és táviró hivatal** ma, azaz f. hó 21-én kezdi meg működését a halasi nagy-útezi Kovács László-féle házban. A posta és táviró hivatal ez új helyisége a város központjában fekszik és így sokkal hozzáférhetőbb a közönségnek, mint az eddigi volt; a posta hivataléig hibás elhelyezése miatt oly sokszor hangzott, de kétségkívül alapos panaszok tehát végre megszűnnek.

— **Az országos függetlenségi párt** köréből újabb nyilatkozatok történtek Gyomán, melynek képviselője, Hoitsy Pál, e hó 14-ikén tartotta ott beszámoló beszédét. Vele ment Ugron Gábor is, ki szintén beszélt, s leginkább Eötvös Károly nagy-kőrösi beszédével foglalkozott. Hoitsy Pál beszámolójában különösen a függetlenségi párt mai helyzetéről szolt. Hoitsy után Ugron Gábor szolt fel. Mindenekelőtt kijelentette, hogy nem áll, az a mit pártjának némely tagjai róla, hogy t. h. ő új pártot alakítani vagy más pártba átmenni szándékának. Ellenkezőleg, megmarad régi álláspontján, kormányképes ellenzékét akar. Felolvasta Eötvös Károly egyik nyilatkozatát, melyből kimutatta, hogy Eötvös ezelőtt nehány évvel ugyanazt hirdette és vallotta, a mit most a szónok. Egyébiránt kijelenti, hogy nem ijed meg az elefantól, melyet Nagy-Kőrösre küldtek ellene, miként azt hajdan a rómaiak tettek, midőn Pyrrhus táborában a követet egy elefánttal fogadtatták. Szükségesnek tartja a legnagyobb erélyt a pártban, mert nem az a gazda halad legtovább, a ki legjobban fogja a gyeplőt. — Ugron e beszédjéért Eötvös Károly az „Egyetértés”-ben támadta meg, ki a személyeskedésben és a tulhajtott 49-es orthodoxiában már annyira ment, hogy Ugronról azt írta, „hogy nincs oly hosszú emberélet, a mely alatt Ugron annyira érdemeshethné magát hazánk iránt, hogy Herman Ottónak még sarusziját is megoldani méltó legyen”. Eötvös e megtámadására Ugron sem maradt adós a válaszzal, melyben Eötvös vitaközi modorát „undorral” utasítja vissza és végül azt írja: „En megyek lobo-gom diadalaért tovább hazreli és Eötvös urat Herman Ottó saruinál ott hagyom”.

— **Azok a telegráf-póznák,** melyeket most a város utcáin és főterein felállítanak, mint diszalkotmányok, igazán megérdemlik a közzévetel. Akinek csak egy mákszem szépségét érkeze van: megütközik ezeknek a póznáknak úgy a kinézésén, mint felállítási módján. Egyes helyeken, pl. a Szent-háromságtéren, a Beretvás-fogadó, az Obester-

kaszárnya előtt egy felől meg is vannak támasztva; ugyan miért nem vezették már a támasztó oldalát a járda felett is, hogy így az alatt sétálhattunk volna. E telegráf-póznák provokálják a szépségeti bizottságot, mert szerény nézetünk szerint nem városba valók és csak azoknak nem tünik fel, kiknek elfajult izlésüknek fogva a Szent-háromságtéren felállított egyfejtű faketrez is tetszik.

— **Szerelmi féltékenység** miatt verte meg f. hó 14-én Fazekas László, helybeli nyugalmazott tanítót saját kapása Farkas Ferencz. Ennek neje azonban kedves élete párjának ily erélyes fellépését nem egészen helyeselhetette; mert nem elégedett meg azzal, hogy kedvesének, a 66 éves Fazekasnak pártját fogta, hanem saját férjét meg is lötte, kinek testéből a sörteket az orvosok szedték ki. Nagyon természetes, hogy a vacsi-közön szokatlan, ily fajta látványosságokra a szomszédok összecölültek. A szerelmes szelodon menekült; a kapásné pedig, mint mondják, fel akarta magát akasztani, de idejekorán megmentették.

— **Az új gőzfűtő,** melyet a gazdasági bizottság épírtett, igen szépen halad előre. Mult csütörtökön kezdtek meg a két reservoir elhelyezését, mely igen sok nehézséggel járt. Ha a munka ily serényen halad, mint eddig, úgy a fűtő november 1-jére készen lesz.

— **A „Félegyházi Hírlap”** f. hó 14-én megjelent számában azt újságolja, hogy Kecskeméten a jövő hóban lesz a tisztújító közgyűlésen: a restauráció. Laptársunk e korai híret azzal igazítjuk helyre, hogy tudunkkal a restauráció csak a jövő, 1891-iki évi január hó elején lesz.

— **Helyreigazítás.** Lapunk t. évi aug. hó 31-iki és szeptember 7-iki számában megjelent Rambovszky hirdetésnél Károly helyett József olvasandó, a mire t. olvasónk figyelmeztet ezennel felhívjuk.

— **A székto vizét** a városi hatóság, mint minden évben, úgy most is lecsapol-tatta. A fűtő medre egyes helyeken újból mélyítették. A víz lecsapolása után a fűtő fenekén több értékes tárgyat, köztük egy elvesztett jegygyűrűt is, — találtak.

— **Színészeink** mit biztos torrából értesülünk október hó elején érkeznek városunkba. A társulatot Pesti és Dobó közönségünk által előnyösen ismert színigazgatók fogják vezetni, kiket már ezuttal is melegen ajánlunk a színházba járó közönség figyelmébe és pártfogásába.

— **Megvadult lovak.** Gyurász Sándor birtokos kocsis folyó hó 14-én délután 2 órakor egy kocsi szénát szállított a tanya-ról. A lovak a csongorádi útván valamitől megbokrosodtak, a kocsi elragadták, és a Bodócs féle bolt előtt feltörtötték, melyről a kocsi oly szerencsétlenül esett le, hogy az egész kocsi szénra réd dől; s talán megfulladt volna, ha a gyorsan érkezett segély ki nem menti a szénabírból.

— **Elfogott betörő.** Szopkó Kulai Juhász Sándor, több rendbeli betöréssel tolvajlással gyanúsított hirdeti egyén, ki mult hó 25-én tolvajmunkáin rajtakaptaván, az ő kiserő lovas rendőrök elől a szarkási szőlők közt elmenekült. Debreczenben elfogattott és f. hó 19-én a kir. ügyészség intézkedése folytán a helybeli kir. törvényszék börtönébe bekisérített.

— **Népmozgalmi kimutatás.** A tisztírói hivatal kimutatása szerint a folyó évi szeptember hó 7-től 13-ig született 35 gyermek, ez idő alatt elhalt 29 egyén, ekként a szaporulat 6. A születettek közt f. hó 15, leány 20, törvényes származású 33, törvénytelen 2, az elháltak közül 14 fiú, 15 nő nemű volt. Az egészségi állapot kedvező, csupán egy ragályos betegedési eset fordult elő.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Folyó hó 14-én hajnalban a Budapest féle haladó személyvonat, a nagykőrösi határban, egy kocsi talált útjában a pálya testen; azt a robogó mozdony oly szerencsésen dobta ki a pályatestről, hogy a kocsiiban holt két ember, noha a kocsiból messze kilökettek, csak csekélyebb mérvű sérülést szenvedtek. A fogat a pálya ör gondatlansága folytán, ki a kapukat idejekorán nem zárta el, került a pályatestre. Mint utólag értesülünk, a fogat kocsiisa a szenvedett sérülések következtében meghalt.

— **A gőzkazánfűtők tanfolyama** a budapesti állami középiskolában (Budapest, VIII. ker. Népszínház-útcza 8. sz.) október hó 1-ső napján nyílik meg s november közepéig tart. Ezen a tanfolyamon a különféle szerkezetű locomobil és stabil gőzkazánok szerkezetét és kezelését tanítják. Tanulóknak felvetnek a 18 életévüket betöltött, olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s ezek segédei, a fémek feldolgozásával foglalkozó gyárak munkásai, továbbá olyan napszámosok, a kik már foglalkoztak a kazánok körül teendőkkel. A belépőtől erkölcsi bizonyítványt kívánat. A tandíj 3 forint, mely összeget a beiratás alkalmával kell felzetni. A beiratások t. évi szeptember hó 20-ik napján kezdődnek s

október 1-ső napjáig tartanak. A felvetelre jelentkező munkások tartoznak munkakönyveiket előmutatni, azok a kik munkában állanak, a munkakönyv helyett a munkaadótól hozhatnak bizonyítványt arról, hogy jelenleg melyik szakban dolgoznak.

— **A jó egészség czime alatt,** a helygü-minister úr megbízásából, dr. Osváth Albert megkapó példakkal illusztrált, velős nép nyelven tartott könyvet szerkesztett, mely a közegészség fenntartása és kezelése, előforduló balesetek és szerencsétlenségek enyhítése nézve, nemcsak szakfértaknak, kik hivatalból e téren működni hivatvák, hanem a legszerényebb anyagi helyzetben lévő családapáknak is megbecsülhetlen útmutatójál szolgálhat háztartásuk keretén belül előforduló balesetek alkalmával, hogy a legszükségesebb czélla vezető előintézkedéseket megtehessek, a mulasztásból származható nagyobb bajt elhárítani képesek lehetnek. A kis könyv tartalma, mely minden könyvkereskedésből igen oláson megszerzhető következő: Ismertetni az egészség hasznát, a jó és megromlott levegő következményeit, útmutatást ad a szénas mérgezés, az ó kútak, borforrás, barlangok szengáz mérgezés esetében miként kell az első segélyt nyújtani, útmutatást ad a mesterleges lélekezés alkalmazásához, a csúz, a test melege, lehités, kiparólgás, meghülés különböző eseteit illusztrálja, a világos szobák, a szoba földje, árnyékszékék tárgyában ad tanácsot, a cuczuli, a csesemők mesterséges táplálása, az anyatej csesemők sztemvuladása, hideg borogatás, tisztaság, ötvngyártás, jó tej, tozás, a melbibő kisebbedés tárgyában ad jó tanácsot, az iskolák levegője, szellőzése, világitása, iskola padok testgyakorlat ügyében elmondja szakszerű nézeteket, mérgező ruha, fűző, ruha meggyuladása, arcz festés, hideg meleg fűtő, dohányszás, gomba mérgezés, házasodás, betegék látogatása, fertőzetenítés, kanyaró, hólyagos himlő, orbáncz számarhurut, roncsoló toroklok, gümőkör, szemgyuladás, kolera, látogatás a halottas háznál, borsóka, pántlika giliszta, vesztéség, ebarás, takonykór, dögghús evés, pokolvar, A kenyer hüvelyes vetemények ételei, a tej az étekezés szabályai, tiszta víz, savanyú víz, szeszestialok szeszmergezés, a megtagyás, a tetetés és sok más az életben számtalan esetben előforduló dolgokra nézve ad ez a jeles kis könyv jó tanácsot, úgy, hogy a laikus ember is még nagyobb segedelem érkezik, embertársain segített vagy hozzátartozóit nagyobb szerencsétlenségől megóvhát. Mint fölíte hasznos tanácsadót legmelegebben ajánljuk e kis könyvet mindenkinek figyelmébe.

— **Életrevaló gondolat.** Az országos magyar gazdasági egyesület a földművelési miniszterhez a gazdasági szakértelem emelése érdekében benyújtott javaslatát között első sorban a nők gazdasszonyi kiképzését hangoztatja e szavakkal: „Nagyméltóságod előtt mindenesetre tudva van az a fontos szerep, a melyet — különösen kisbirtokosoknál a nőnek vagyonosodás terén betölteni kell. A háztartás, a baromfi tenyésztés, a gyümölcs és zöldségtermelés a házi ipar különféle nemei mind oly foglalkozások, a melyek népünk női által a mostaninál nagyobb-mértékben és szakavatottabban gyakorolva, kiszámítatlanul hozzájárulának kisbirtokosságunk jólétének emeléséhez. Minálunk azonban a gazdasszonyok gazdasszonyi képzésének még alig halvány jeleit láthatjuk. Ecsedezünk tehát nagyméltóságodhoz, hogy böles figyelmet e térre irányozva, módot találai sziveskedjék egyrészt gazdasszonyképző iskolák felállítására, másrészt ily szaktanulmányok minél gyakrabban és az ország minél több helyén való megtartására”.

— **Élmes újság.** Egy st.-lousi újság nyáron ezt a felhívást közölte: „T. olvasónkhoz! Minthogy arról értesültünk, hogy előzető farmerjeink a nyári hónapokban nem érnek rá lapunkat olvasni, hogy mégis ne vessen karba a pénzük: a nyári hónapokban — légyapapírosra nyomtatjuk lapunkat. Ha ennek egy kis darabját megvedesítjük és czukrot hintünk rá, a légy rögtön megdöglik rajta. Ha pedig esetleg nem döglönek meg tőle a legyek: nem a mi papirusunkban lesz a hiba, hanem a legyekben. Találmányunkra szabadalmat kértünk.”

GAZDASÁG.

Allami tűzbiztosítások.

Nem szeretjük ha az állam mindenre ráteszi a kezét, mindenben beavatkozik és a polgárság fölött olyan gyámködést gyakorol, mint árvaq fölött a közgyám.

Olyan államokban ahol ez történik, kiirtják a nép kebeléből az önállóság érzetét, mely pedig a nemzeti haladásnak alapját képezi.

De vannak a népek életében oly társadalmi és közzgazdasági mozzanatok, melyek az állami segélyt az állami kezelést,

szóval az állami hozzájárulást nélkülözhetlenné teszik.

Azt a kérdést, vajjon czélyszerű volt-e a vasutat, a postát, a táviratát államosítani, a mindennapi élet elég világosan fejt meg.

Van azonban a modern állam és társadalmi életben ezeken kívül is több oly kérdés, melyet a közérdek szempontjából ki kellene emelni a magán vállalkozás szférájából és egyenesen állami kezelés alá tenni.

Ilyen a tűzbiztosítás ügye is Magyarországon.

A tűzbiztosítás nemcsak társadalmi, hanem gazdasági szempontból is ma már első rendű kérdés.

Köztudomású, hogy nálunk mily pusztításokat visz véghez a tűz romboló eleme és mily felelmetes madár minálunk a vörös kakas, mely gyakran földönfutóvá teszi egész vidék lakosságát.

Hogy a mult sajnos tapasztalatairól ne is szóljunk, csak a legközelebbi hetek krónikájára hivatkozunk annak bizonyítására, hogy mennyire szükségünk volna egy erős kézre, mely a tűz pusztításaival szemben a lakosság védelmét nyomtatékosan eszközölhetné.

A tűzeseteknek majdnem fele részé gyújtogatásból ered. A bosszúnak e kegyetlen kicsapongásait a büntető kodex paragrafusaival alig lehet fékezni. Itt még enné is hathatósabb eszközökről kell gondoskodnunk és ennél fogva legezészerűbbek ajánlkoznek e tekintetben a tűzbiztosítás államosítása, vagyis másszóval kényszerített behozatala, mely esetben megszűnnék a bosszúnak bűnös közreműködése.

Ha az, ki polgártársát bosszúból érzékenyen megkárosítani akarja, tudná, hogy a tűzkárokat az állam megtéríti és hogy vesztéség helyett egyedül értékeséről lehet szó, akkor bizonyára nem volnának olyan sürük a gyújtogatás esetei és az országban lépten nyomon nem találkoznánk tűzkárokodások ezreivel.

De vannak az állami kötelező tűzbiztosításnak számos más előnye is.

Ma, hogy a tűzbiztosítás magánvállalkozók kezében van, talánuk tizezer lakos-al bíró községet is, ahol mindössze csak egy épület van biztosítva.

És e szomorú jelenségnek főleg az az oka, hogy a biztosító intézetek ügynökei a magyar népben nem képesek bizalmat gerjeszteni és különböző üzleti fogásokkal inkább elrejtentik, sem mint meggyernék az eszmének.

Ha az állam kezébe venné a tűzbiztosítás ügyét, akkor nyomban megszűnnék az az aggodalom, hogy itt pusztán csak nyereséskedési vágy dominál, és a biztosító közönség a biztosítási díj alacsonyabb kiszabása által is meggyőződhetnek az intézkedés áldásos voltáról.

De államosítani kellene a tűzbiztosítást már csak azért is, mert állami kezelés mellett a községetek el lehetne látni a legjobb oltószerekkel ami az értékek tömeges elpusztulásának hirtelen gátat emelne.

Most azt tapasztaljuk, hogy a községek oltószerei silányak és bár nagy költséggel járt azok beszerzése, az oltás követelményeinek nem felelnek meg. Lelkiismeretlen üzérkek küldöttel lepik el a községetek, akik nem árúik jószágával, hanem nyelvevel lésszel gyözik le a jobbakkal konkurrencziáját. Az állam mindennek véget vetne. Addig is míg a maga gyaráiban a szükséges oltószereket előállítani képes volna, első rangú gyárosaikkal léphetne összeköttetésbe és gondoskodhatnék a magyar nép teljes tűzbiztonságáról, ami a jelen viszonyok között nagy áldás volna Magyarországra.

MOZAIK.

Furesza kérdés. — Miért teremtette az Ursten előbb a férfit (Ádámot) és csak azután a nőt (Évát)?

— Azért, mert már az Úr is fontolóra vette, hogy a nőkel nem jó — kezdeni.

Időszerű B. úr kérdi X. kisasszonyt, hogy miért nem megy férjhez?

X. kisasszony: Mert nem vagyok abban a helyzetben, hogy leendő férjemet eltart-hassam.

Modern gyermek. Ügyvéd, Te Giza, ha te velem még egyszer feleselsz, lenyúzom a bördöt.

Giza: Ugyan, hogy mondhatasz már ilyent papa? Hiszen én nem vagyok kliensed.

Megmagyarázta. — Laczi, — szólítja meg a tanító egyik fiút, ismered te a gyantát?

— Ismerem.

— No, mi az?

— Bor, — feleli a fiú.

— Bor? ugyan hova gondolsz?!

— Igen, bor; mert ha a papa a vendégeknek azt mondja, hogy „gyantáznunk”, akkor mindig bort isznak.

ÜZLET.

Vasúti menetrend (érvényes 1890. június 1-től.)

Budapest—Kecskemét közt:

Kezeményvonat	Budapestről indul	7 óra 45 p. reggel
	Kecskemétre érkezik	10 „ 48 „ d. e.
Omnibuszvonat	Budapestről ind.	12 „ 20 „ déli
	Kecskemétre érkezik	4 „ 4 „ déli
Express-vonat	Budapestről indul	1 „ 40 „ déli
	Kecskemétre érkezik	3 „ 35 „ „
Omnibuszvonat	Budapestről ind.	3 „ 20 „ déli
	Kecskemétre érkezik	7 „ 15 „ este
Kezeményvonat	Budapestről ind.	7 „ — „ este
	Kecskemétre érkezik	10 „ 35 „ éjjel
Express-vonat	Budapestről ind.	9 „ 30 „ éjjel
	Kecskemétre érkezik	11 „ 32 „ „

Kecskemét—Budapest közt:

Kezeményvonat	Kecskemétről ind.	4 óra 9 p. regg.
	Budapestre érkezik	7 „ 20 „ regg.
Omnibuszvonat	Kecskemétről ind.	5 „ — „ regg.
	Budapestre érkezik	8 „ 35 „ regg.
Omnibuszvonat	Kecskemétről ind.	8 „ 9 „ regg.
	Budapestre érkezik	11 „ 55 „ déli
Express-vonat	Kecskemétről ind.	12 „ 27 „ déli
	Budapestre érkezik	2 „ 19 „ d. u.
Kezeményvonat	Kecskemétről ind.	5 „ 28 „ d. u.
	Budapestre érkezik	8 „ 30 „ este.

Sertésvásári jelentése

Az első magyar sertésvásár az előző év szeptember 12-én Kécskeméten tartották. A vásár eredménye a következő: Magyar v. ár. 240-320 kgr. nehézségű 47-47 1/2 kgr., 180-240 kgr. nehézségű 47-48 kgr., öreg 300 kgr. túli 45-45 1/2, vidéki sertés 46-49 kgr. Transitóban szerbiai 46-46 1/2 kgr. tiszta kilogrammonként. Párónként 45 kgr. életsúly levonás és 4% engedmény szokások.

Árjegyzék: Tengeri 6-50 Árpa 6-50 Kőbányán átvéve.

Helyállomány: szept. 12. maradt 160,375 db.
 Felvásárolt: alvidekről kövér 712 db.
 „ „ sovány 469 „
 Szebiaból 1504 „
 Romániából 1504 „
 M. államvasúttal köv. 1564 „
 „ „ 628 „
 Vidéki „ „ 368 „
 165,524 db.

Állományok: Felvidékre 271 db.
 Bécsbe (m. h. 252 db.) 1227 „
 Bécsújhegybe „ „
 Csehországba 1033 „
 Bodenbach 1040 „
 Rutka 770 „
 Odelbergen át 368 „
 Délmetországba „ „
 Budapesti fogyasztás 299 „
 Kőbányai fogyasztás 200 „
 Környékre „ „
 Magyar államvasútyán 135 „ 8,387 „
 Marad állomány 157,187 db.

Piaci árjegyzék.

1890. szeptember 5-én.

Tiszta búza métermázsánként	6.90 krtól 7.10 krtig.
Kécskemét	6.40 — 6.30 „
Rizs	6. — 6.15 „
Árpa	6.15 — 6.25 „
Zab	6.10 — 6.20 „
Tengeri kecskeméti mm.	6.40 — 6.50 „
Tengeri bánáti	6.40 — 6.50 „
Csőves tengeri	2.80 — 3.20 „
Köles métermázsánként	5.10 — 5.20 „
Krumpli	1.40 — 1.50 „
Köles	2.30 — 2.40 „
Szalma	— .90 — 1.10 „
Szalonna	— .50 — .54 „

Felelős szerkesztő: **HABINA JANOS.**

ERTESITES.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, miszerint a városi javadalmi bizottság engedélye folytán

PALACZK-SÖR

raktárt tartok és így nálam a nap bármely szakában mindenkor friss sör kapható, még pedig Kőbányai sör üvegenként 20 kr., Pilseni sör „ 25 kr. Legalább 6 üveg rendelésénél a sört házhoz szállítatom.

Ajánlom továbbá jól felszerelt ásványvíz raktáramat is.

Héjjas Mihály
 Búza-piacz-tér.
 100(0-17)

NYILTÉR.

Fehér selymekelméket 60 kr. től II frt 45 krig méterenként — sima és mintázott, (mintegy 150 különféle minőségben) — egész ruhákra vagy darabonként porto és vámmentesen küld **G. Henneberg** (es. és kir. udvari szállító) gyári raktára **Zürichben**. Minták postafordultával. Levelekre 10 kr. bélyeg kell.

HIRDETÉSEK.

Kereset.

Egy bankintézet keres mindenütt egyidejűleg, tövényileg engedélyezett sorjegyek részfeltöltés mellett eladása. Igen előnyös jutalék feltételek.

Ajánlatok B. J. jegy alatt **Goldberger A. V.** hirdetői irodájához, **Budapest**, väcsi-ütcza 9. sz. intézendők. 108 (6-5)

BIZTOS KERESET

egy minden körben könnyen elhelyezhető cikk forgalomba hozatala által. Hivatalkoknak, kereskedőknek és iparosoknak jelentékeny mellék keresetet kínál. Ajánlatok „C. M.” jegy alatt **Goldberger A. V.** hirdetői irodájához **Budapest**, väcsi-ütcza 9. sz. címzendők. 184 (5-3)

Szagtalan és nyomban száradó

„C. M.”-re 1 kgr. 1 frt 50 kr.

Minden festőcet beföd.

Christoph Ferenc SZOBAPALLO-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szokatlan és sokszor alatti használatnak, mivel a kellemtelen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajoknak sajátja, elkerüljön. Emellett a használat olyan egyszerű, hogy kik maga végezheti a munkát. A pallo minden tárgyzal felülírhethető, anélkül, hogy átválasztani fényet. Muz kell alkalmazni.

színezett szobapallo-fénylakk. sárgasárgán és máhagymásán, mely akár csak az olaj festék föli be a pallot egyáltalán fény is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden falfest. K. ruhák munkát is végezhet.

tiszta fényűző színezetlen új pallókra és parkette, mely csupan fény ad. Különböző parkete a olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fény ad, onofogva nem fűd el a falfest.

Postasomag. körülbelül 25 négyzet méter. (Két közepmagyará szobára való 5 frt. 90 kr., vögy 9 1/2 máka.)

A közvetlen megrendések minden városban, ahol raktárak vannak, ide is érendők. Mintamunkák és prospectusok ingyen és bérmentés kildetnek. A beszállítást az ék jöl vizsgálni a cégre a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 180 éve letelt gyártmányt sokféle utazoznak és használják, a sokkal részlebb, a gyakorlati és elnök ügy nem felel megvögyben hozták forgalomba.

Christoph Ferenc,
 A valódi szobapallo-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.
Prága, K. Berlin.

Kapható Kecskeméten. 7
Genes és Fia uraknal. 188 (2-2)

10967-68. **Hirdetmény.**

Szikrában — a lakiteleki korosma a hozzá tartozó 33 hold földdel, italméresi joggal, a f. 1890. évi november 1-8 napjától számítandó 6 évre; továbbá a tiszta-révházi eszarda a hozzá tartozó 4 1/2 hold legelővel és italméresi joggal, a folyó 1890. évi november 1-8 napjától számítandó 3 évre bérbeadhatnak oly kikötéssel, hogy mind a két keresmaért megajánlandó bérösszegekben, a borfogyasztási adók is bentfoglaltatnak.

Ezen bérleti kelyiségek újabb kiadására tehát, f. évi **szeptember hó 24-ik napján** reggel 9 órakor, a gazdasági hivatalban másod ízben nyilvános árverés fog tartatni, melyre bérleti akorok mindegyik bérelmény után betendő 50 forint bánatpénzzel ellátva annak kijelentésével hivatnak meg, hogy az árverés megkezdése előtt, kellő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadtatnak.

Kecskemét, 1890. szeptember 12.

Gazdasági hivatal.

A legelősebb, legjobb, kipróbált barna fafesték a 116 (12-11)

Barthel-féle eredeti Carbolineum-mal vegyítve

állandóan megóvja a festett kerítéseket, felszerelket, raktárakat, koscskat, gazdasági eszközöket, padlókat stb. a rohadástól, a penészgombától és mindennemű elférgesedéstől.

Egy kiló elégséges 6 négyzet méterre. Árjegyzék ingyen. A minőség jótállás mellett felülmibatlan.

5 kgr.-os postai csomagban 1 frt 50 kr.; 100 kgr. 16 frt. Bocsból szállítva.

Barthel Mihály és Társa
 Bécs X. Keplergasse Nr. 20. (Állapított 1781-ben.)
 Raktár Kecskeméten: Gyenes S. és fiai kereskedésében.

A legnépszerűbb és a legterjedtebb magyar napilap. **X-ik évfolyam.** A legnépszerűbb és a legterjedtebb magyar napilap.

BUDAPESTI HIRLAP

Szerkesztők és laptulajdonosok: **Csukási József és Rákosi Jenő.**

A „Budapesti Hirlap”-nak a hazai művelt olvasóközönség vette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét, minden pártédek mellözésével küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **magyarság!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban maig a legfenyesebb eredményt a „Budapesti Hirlap” érte el; legnépszerűbb legterjedtebb lapja az országnak.

A „Budapesti Hirlap” politikai cikkeinek iránya, mint eddig, úgy ezentúl is mindenkor nemzeti és a pártédektől független. **Politikai hírei** széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közéleti felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minökkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap. „Budapesti Hirlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokan állanak a világsajtó legjobb szervezett hírszolgálatával. A „Budapesti Hirlap” Tárczarovata a lapnak egyik erőssége és mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A **napirovatokat** kitűnő zurnalisták szerkesztik s a helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. **Rendőrségi és törvéyszéki rovat**ai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap” helyet foglalhat minden család asztalán. A **közigazdasági rovatban** a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozásra szükséges. A **regénycsarnokban** csak kiváló írók legújabb műveit közli.

Az előfizetés föltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legczélszerűbben postautalványon eszközölhetők következő czim alatt: **A „Budapesti Hirlap” kiadóhivatalának, IV. kerület, K.slap-útcza 16. szám**

191 (3-1)

Nyomatott Kecskeméten, Tóth Lászlónál, 1890.

COGNAC.

A n. é. közönség becses tudomására hozom, hogy helyben **Dávid Bertalan** úrnak a „Fekete kutyához” czimzett fűszer és gyarmatárú üzletében

cognac-bizományi raktárt tartok, honnan gyáram termékeinek kicsinybeni elárúsítása történik.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, tisztelettel

Hacker Ferencz.

186 (26-6)

COGNAC.

Házeladás.

3-ik tized 230. számú ház szabadkéből eladó, esetleg kibérelhető.

Bövebb értesítés **Hacker Lajosnál.**

186 (0-2)

Minden dobánytörzdeben és diszert-üzletben.

A legjobb szivarka-papír a valódi **LE HOUBLON**

FRANCIA GYÁRTÁS
 CAULLE és HENRY TÖL
 PARISSAN
 1863-10 PARI: VILÁGKIALLITÁS EZÖST-ÉRE

Főraktár: KANITZ OTTÓ és társai: BÉCSBEN.

Árverési hirdetmény.

4609. 1890.

A kecskeméti kir. tövényeszek mint telekényvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a kir. kincstár végrehajtónak **Szöke Sándor** végrehajtást szenvedő ellen a 70 frt 94 kr. illetékből megfennálló 39 frt 59 kr. s járulékaí iránt folyamatban levő végrehajtási ügyében, a kecskeméti 9648. sz. tjkben A + 742. r. szám alatt foglalt szöve és földbirtoklók Szöke Sándort B. 1/10. alatt illető felérész tartozókaival együtt 412 forint kiküldési árban az 1890. évi **november hó 24-ik napján** d. e. 9 órakor mint egyetlen határidőben; e kir. tövényeszek telekényvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e levéi hatóságnál, valamint Kecskemét város polgármesteri hivatalában megtekinthető feltételek mellett a kiküldési árón alól is eladhatni fog.

Venni szándékozók tartoznak a kiküldési árul szolgáló becser 10 1/2-át köszpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezeizhez bánatpénzzel letenni.

Kelt Kecskeméten, a kir. tövényeszek, mint telekényvi hatóságnál 1890. évi szeptember hó 6-ikán.

Bogoss Endre,
 kir. tövénszéki bíró.

192 (1-1)